

Datum

2020-09-28

Vår referens

Emma Söderlund, Kateryna Krog

Miljöinspektörer

emma.soderlund@malmo.se, kateryna.krog@malmo.se

Yttrande över bolagets respektive länsstyrelsens yttranden gällande överklagan av tillståndsbeslut, mål M 141-20 MN-2017-2027

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har på delegation överklagat ett nytt tillståndsbeslut för en befintlig miljöfarlig verksamhet och miljönämnden har därefter fattat beslut om utveckling av grunderna för överklagandet. Såväl bolaget som miljönämnden har därefter yttrat sig vidare i ärendet. Nu har miljönämnden beretts tillfälle att yttra sig igen med anledning av bolaget respektive länsstyrelsen har bemött nämndens senaste yttrande.

Miljöförvaltningen vidhåller det som redan har anförts i överklagandet och tidigare ingivna yttranden i målet samt bemöter vissa synpunkter i bolagets och länsstyrelsens yttranden. Miljöförvaltningen förordar att villkoren och de uppskjutna frågorna ändras i enlighet med förvaltningens förslag i utvecklingen av grunder för överklagande av tillstånd samt att den ekonomiska säkerheten beräknas på nytt.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.
2. Miljönämnden beslutar att skicka yttrande över bolagets respektive länsstyrelsens yttranden gällande överklagan av tillståndsbeslut till Mark- och miljödomstolen.
3. Miljönämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-09-28
- Bilaga 1: Tjänsteskrivelse - Utveckling av grunder för överklagande av tillståndsbeslut, daterad 2020-01-27
- Bilaga 2: Tjänsteskrivelse - Yttrande över bolagets yttrande gällande överklagan av tillståndsbeslut, daterad 2020-05-27
- Bilaga 3: Underrättelse från Mark- och miljödomstolen om tillfälle att lämna yttrande, mål nr M 141-20 aktbilaga 30

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-10-20

Beslutet skickas till

Mark- och miljödomstolen via mmd.vaxjo@dom.se

Ärendet

Miljönämnden i Malmö har, genom miljöförvaltningen, överklagat Länsstyrelsen Skånes beslut 2019-12-19 om tillstånd enligt miljöbalken till avfallsverksamhet för Carl F AB, länsstyrelsens dnr 551-36683-16. Miljönämnden har därefter fattat beslut om utveckling av grunder för överklagandet. Miljönämnden anser att några av tillståndets villkor och uppskjutna frågor är otydligt eller felaktigt formulerade och behöver revideras samt att den ekonomiska säkerheten behöver beräknas på nytt. Miljönämnden har yrkat på att mark- och miljödomstolen beslutar att vissa villkor ska ändras i enlighet med nämndens förslag. Bolaget har bestridit yrkandena och lämnat synpunkter på miljönämndens överklagande, vilket nämnden bemött genom yttrande daterat den 17 juni 2020. Bolaget respektive länsstyrelsen har därefter bemött miljönämndens yttrande och mark- och miljödomstolen har nu berett nämnden möjlighet att bemöta inkomna synpunkter. Sista svarsdag var den 24 september 2020, men miljönämnden har beviljats anstånd med att inkomma med yttrandet till den 21 oktober 2020.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden vidhåller det som nämnden redan har anfört i utvecklingen av grunder för överklagandet och tidigare ingivna yttranden i målet. Därutöver bemöter miljönämnden vissa av bolagets respektive länsstyrelsens synpunkter enligt nedan.

Miljönämnden i Malmö har tillsyn över ett stort antal tillståndspliktiga verksamheter och har betydande erfarenhet av att bedriva tillsyn utifrån förutsättningar meddelade genom tillstånd och dess villkor. Miljönämnden har därigenom också stor erfarenhet kring vilken typ av villkorsformuleringar som kan medföra otydligheter för såväl bolag som tillsynsmyndigheten liksom erfarenhet kring hur kravformuleringar i villkor medför att villkoret i praktiken innebär otillräckliga krav. Miljönämndens yttrande grundar sig på dessa erfarenheter.

Villkor 13

Länsstyrelsen anger i sitt yttrande att den inte kan se att miljöprövningsdelegationen haft någon anledning att besluta om ett striktare villkor för fordonstvätten än vad som anges i riktlinjerna, som regelmässigt tillämpas, just i detta fall. Länsstyrelsen anger vidare att det faktum att riktlinjerna är under revidering inte ändrar denna bedömning. Miljönämnden har i tidigare beslut den 17 juni 2020 tagit ställning till villkor 13 och vidhåller sin uppfattning utifrån sin erfarenhet som tillsynsmyndighet för liknande verksamheter.

Villkor 15

Syftet med de formuleringar som länsstyrelsen påpekar överlappar varandra har varit att tydliggöra behovet av att förebyggande åtgärder vidtas på anläggningen som möjliggör uppsamling av släckvatten i ett senare akut skede. Miljönämnden anser också att kravet på att det ska finnas uppsamlingsmöjligheter indirekt följer av ett krav på att samla in släckvatten, men menar ändå att det kan ha ett värde att tydliggöra det genom att skriva ut det i villkoret. Dock anser miljönämnden, som tidigare påpekats, att det väsentligaste är att den befintliga villkorslydelsen gällande att bolaget *ska ha förmåga* att omhänderta släckvatten ersätts med ett krav på att faktiskt göra det. Miljönämnden tolkar länsstyrelsens yttrande som att den är öppen för att ändra villkorsformuleringen i linje med nämndens förslag gällande att släckvatten ska

samlas in, lagras separat och kontrolleras, även om länsstyrelsen inte håller med om att det behövs ett uttryckligt krav på att uppsamlingsmöjligheter ska finnas.

Vad gäller insatsplan hänvisar miljönämnden till sina tidigare yttranden.

Som miljönämnden framfört i tidigare yttrande anser nämnden att kravet behöver gälla redan när tillståndet tas i anspråk, vilket inte blir fallet om kravställningen ska åstadkommas genom att tillsynsmyndigheten utnyttjar sin delegation. Vissa frågor är motiverade att genom delegation överlåta till tillsynsmyndigheten att besluta om, men nämnden anser inte att grundläggande krav på hantering av släckvatten och upprättande av insatsplan är sådana frågor.

Ekonomisk säkerhet

Den huvudsakliga verksamheten på anläggningen utgörs av sortering av avfall som kommer in osorterat. Av bolagets yttrande framgår att de räknat på värdet av det *sorterade*, det vill säga färdigbehandlade, avfallet. Intäkterna, och möjligheten att som i bolagets exempel gå plus med en miljon kronor, förutsätter att avfallet har genomgått behandling samt att marknadsvärden förblir mer eller mindre konstanta. Miljönämnden vill här särskilt påtala och förtydliga att det främst är det *osorterade* avfallet som utgör en risk. Vid en eventuell konkurs har bolaget inte råd att fortsätta att driva verksamheten, exempelvis sortering, och det som är av värde säljs. Osorterat avfall genererar dock inget positivt värde, utan medför tvärtom en kostnad när det lämnas till godkänd mottagare. Därför anser miljönämnden att kostnaden för omhändertagande av osorterat icke-farligt avfall behöver läggas till i den ekonomiska säkerheten.

Det relevanta är därefter att komma fram till vilken mängd osorterat avfall som beräkningen av säkerheten ska utgå från, eftersom tillståndet faktiskt kommer att ge bolaget en teoretisk möjlighet att på anläggningen ha upp till 75 000 ton osorterat avfall vid ett enskilt tillfälle. Därmed skulle det vara möjligt att i beräkningen utgå från hela den tillståndsgivna mängden, men som miljönämnden redan i tidigare yttrande uppgett är det orimligt eftersom det skulle generera en mycket stor ekonomisk säkerhet. Bolaget har därefter redovisat vad de anser i praktiken vara en rimlig maximal momentan mängd, och miljönämnden anser därför att det är lämpligt att utgå från den. Kostnaden ska dock beräknas på omhändertagande av *osorterat* avfall. Därutöver anser miljönämnden inte att det är godtagbart att vid beräkningen av ekonomisk säkerhet utgå från att vissa avfallsfraktioner i dagsläget har ett positivt marknadsvärde och avräkna sådana intäkter, då marknadspriser förändras. Det bör finnas ekonomiska förutsättningar att avveckla en verksamhet oavsett marknadsvärdet av det sorterade avfallsfraktioner när verksamheten upphör.

I egenskap av tillsynsmyndighet har miljönämnden erfarenhet av hur osorterat avfall kvarlämnats på en anläggning i samband med konkurs. Då konkursbolaget saknade medel att bekosta omhändertagande av avfallet, föll ansvaret på fastighetsägaren. Det rörde sig om drygt 5 000 ton avfall, till största delen blandat icke-farligt avfall, och kostnaden för att omhänderta avfallet och städa fastigheten uppgick slutligen till ca tio miljoner kronor.

Detta exempel visar att det kan röra sig om stora summor för att städa upp efter avfallsverksamheter. Om bolaget vid konkurs också är fastighetsägare, med följden att inte heller fastighetsägaren kan åläggas att omhänderta avfallet och återställa området, flyttas ansvaret vidare till kommunen, det vill säga till skattebetalarna. Om fastigheten istället ägs av ett annat bolag, finns risken att fastighetsägaren abandonnerar fastigheten för att undgå kostnaderna för att städa fastigheten. Även då flyttas ansvaret över till kommunen.

Liknande fall, då bolag samlar på sig avfall i stora mängder utan att ta ansvar för vad som sker med det sen, förekommer också på andra håll i landet. Det rör sig om ett nationellt problem som till viss del nyligen börjat belysas i massmedia, och medvetenheten om riskerna när bolag kan samla på sig osorterat avfall i stora mängder har ökat.

Sammantaget anser miljönämnden därför att det finns mycket starka skäl för att den ekonomiska säkerheten i aktuellt fall beräknas på nytt. Miljönämnden anser att det är av stor vikt att seriösa verksamheter i branschen borgar för att det finns medel för att omhänderta sitt insamlade avfall i händelse av en oförutsedd framtida konkurs eller någon annan händelse som drastiskt förändrar verksamhetens möjlighet att behandla avfallet.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Förslaget har utarbetats av Emma Söderlund, miljöinspektör och Kateryna Krog, miljöinspektör.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Ola Gustafsson
Avdelningschef
Avdelningen för miljö-och hälsoskydd